

درس دوم : جنگ و دفاع

اهداف

هدف کلی : آشنایی با ضرورت دفاع از سرزمین و اصول و ارزش‌های جامعه

اهداف جزئی : در پایان این درس از دانش‌آموزان انتظار می‌رود:

- ۱- دلایل شروع جنگ‌ها در طول تاریخ را بیان کنند.
- ۲- مفهوم دفاع و ضرورت آن را توضیح دهند.
- ۳- دفاع آگاهانه انسان و اهمیت دفاع در اسلام را بیان کنند.
- ۴- رابطه دفاع و امنیت در جامعه را بدانند.
- ۵- آثار و نتایج دفاع را ذکر کنند.
- ۶- برای دفاع از سرزمین و ارزش‌های جامعه علاقمندی نشان دهند.
- ۷- ضرورت دفاع در برابر تهاجم دشمنان را باور داشته باشند.
- ۸- از مقاومت مردم کشورشان و سایر ملت‌ها در برابر تهاجم بیگانگان الگو بگیرند.

مفاهیم اساسی : جنگ - دفاع (ضرورت دفاع - آثار و نتایج دفاع - دفاع آگاهانه)

آماده‌سازی

دفاع یکی از استعدادهایی است که به صورت غریزی در تمام موجودات زنده به عنوان واکنشی طبیعی برای محافظت از جان و حیات صورت می‌گیرد؛ اما در انسان مؤمن، علاوه بر یک عکس‌العمل فطری برای حفظ جان، عمل و اقدامی هوشمندانه و مبتنی بر عقل و منطق است که در عرصه دین، رنگ و بوی عبادت و جهاد به خود می‌گیرد. بر همین اساس، خداوند در آیاتی از قرآن کریم به کسانی که مورد ظلم و تعدی متجاوزان قرار گرفته‌اند، اجازه دفاع داده است. از جمله این آیات، آیه ۳۹ از سوره حج است که خداوند می‌فرماید: «به کسانی که جنگ بر آنها تحمیل شده، اجازه (دفاع و جهاد) داده شده است؛ زیرا مورد ظلم قرار گرفته‌اند و البته خدا بریاری دادشان تواناست».

در طول تاریخ یکتاپرستان و عدالت خواهان و مراکز عبادی آنها به این علت که سد راه خودخواهان و ستمگران بوده اند، مورد بغض و کینه ستمگران قرار داشته است. در همین رابطه خداوند در آیه ۴۰ سوره حج می فرماید: «اگر خداوند بعضی از مردم را با بعضی دیگر دفع نمی کرد، صومعه ها، کلیساها، کنیسه ها و مساجد که نام خدا در آنها بسیار برده می شود، سخت ویران می شد و قطعاً خدا به کسی که (دین) او را یاری می کند، یاری می رساند؛ چرا که سخت نیرومند و شکست ناپذیر است».

ارائه مطلب ، صفحه ۸

در کتاب درسی دانش آموزان به دلایل شروع جنگ ها اشاره شده است. دبیران محترم این نکته را به دانش آموزان یادآوری نمایند که در دنیای امروز، عموماً اهداف اصلی جنگ طلبان در پشت اهداف خیرخواهانه و بشردوستانه آنها پنهان است. برای مثال، در زمان شروع لشکرکشی آمریکا به خاک افغانستان، دستگیری بن لادن، مبارزه با تروریسم و از بین بردن قاچاق مواد مخدر، اهدافی بود که سلطه گران آن را برای توجیه تجاوز خود مطرح کردند، اما هم اکنون که بیش از یازده سال از آغاز آن لشکرکشی می گذرد (اکتبر سال ۲۰۰۱ میلادی)، تروریسم در افغانستان نه تنها متوقف نشده، بلکه گسترده تر هم شده است. بن لادن مدتی پیش کشته شد، اما جانشینانش کارهای او را ادامه می دهند. مواد مخدر همچون گذشته در خاک افغانستان تولید و به سایر نقاط جهان ارسال می شود و

همچنین در ماجرای تهاجم نظامی به عراق که در سال ۲۰۰۳ میلادی اتفاق افتاد، زمامداران آمریکا نابودی سلاح های کشتار جمعی صدام را دلیل تجاوز به خاک این کشور اعلام کردند، اما پس از اشغال نظامی عراق و سقوط حکومت صدام، مشخص شد که این رژیم تجهیزات کشتار جمعی ندارد! آنها حتی پس از اعدام صدام در سال ۲۰۰۶ میلادی، همچنان به حضور و دخالت در سرزمین عراق ادامه می دهند و روزانه میلیون ها دلار از تولید و صدور نفت عراق سودجویی می کنند.

ارائه مطلب ۲، صفحه ۱۰

در کتاب درسی دانش آموزان بر دفاع آگاهانه که با استفاده از عقل، اراده و اختیار انسان صورت می گیرد، تأکید شده است. در دفاع آگاهانه، انگیزه های دفاعی نقش تعیین کننده ای در اراده انسان دارد؛ لذا بر این نکته تأکید می شود که هرچه ایمان و اعتقادات انسان قوی تر باشد، آمادگی او برای دفاع بیشتر خواهد بود؛ زیرا انسان مؤمن با انگیزه های الهی از سرزمین و اصول و ارزش های جامعه خود دفاع می کند، و مطمئن است که اگر پیروز شود به عزت و سربلندی دست می یابد (مانند دفاع قهرمانانه ملت ایران در جنگ هشت ساله با متجاوزان)، و اگر به شهادت برسد، ضمن همنشینی با اولیای خدا، از نعمت های الهی نیز بهره مند خواهد بود.

ارائه مطلب ۳، صفحه ۱۱

در کتاب درسی دانش آموزان به ارتباط دفاع با امنیت اشاره شده است. امنیت به عنوان یکی از ضروریات زندگی فردی و اجتماعی انسان، میوه لذیذی است که در اثر دفاع جمعی، نصیب جامعه می شود. اگر انسان ها آمادگی دفاع و پرداخت هزینه های مادی و معنوی آن را نداشته باشند، از لذت و بهره امنیت به عنوان میوه ارزشمند دفاع در زندگی و جامعه برخوردار نمی شوند.

بنابراین، برای رسیدن به امنیت و سایر آثار و نتایج دفاع که در کتاب درسی به آنها اشاره شده است، جوانان و مردم هر کشوری باید آمادۀ دفاع از سرزمین و ارزش‌های معنوی جامعۀ خود باشند، تا سلطه‌گران را از فکر تهاجم و تجاوز منصرف سازند. همچنین در این بخش از درس به آیه ۲۴۹ از سورۀ بقره اشاره شده، و برای اینکه دانش‌آموزان با مواردی از پیروزی گروه‌های کوچک‌تر بر گروه‌های بزرگ‌تر آشنا شوند، پرسشی مطرح شده است. دبیران گرامی به دانش‌آموزان ۳ یا ۴ دقیقه فرصت دهند تا نمونه‌هایی از پیروزی کشورها و گروه‌های کوچک‌تر بر قدرت‌های بزرگ‌تر را به صورت انفرادی یا گروهی یادداشت کنند، سپس چند نفر از دانش‌آموزان نظراتشان را برای جمع مطرح نمایند.

پاسخ پرسش‌های درس

پاسخ پرسش صفحه ۱۱ :

- ۱- مقاومت و پیروزی مردم افغانستان در برابر تهاجم اتحاد جماهیر شوروی سابق
 - ۲- مقاومت و پیروزی مردم لبنان در اشغال نظامی بخشی از خاک کشورشان توسط رژیم اشغالگر قدس
 - ۳- مقاومت و پیروزی جنبش حزب‌الله لبنان در برابر تهاجم رژیم اشغالگر قدس
 - ۴- مقاومت و پیروزی مردم کشور ویتنام در برابر تهاجم و اشغال کشورشان توسط آمریکا
 - ۵- مقاومت و پیروزی مردم غزه در برابر تهاجم وحشیانه رژیم اشغالگر قدس در چند مورد
- پایان بخش این درس، پژوهش و تحقیقی است که در آن، از دانش‌آموزان خواسته شد تا دو نمونه از مبارزات مردم عزیز کشورمان را بررسی کنند.
- دبیران گرامی می‌توانند موارد زیر را به عنوان تحقیق به دانش‌آموزان پیشنهاد نمایند. این تحقیق می‌تواند به صورت انفرادی یا گروهی انجام شود، و در کلاس درس برای استفاده سایر فراگیران مطرح شود :

- ۱- قیام سرداران
 - ۲- جنبش مقاومتی رئیس علی دلاوری
 - ۳- قیام میرزا کوچک خان جنگلی
 - ۴- نهضت مشروطه‌خواهی ملت ایران
 - ۵- نهضت تنباکو
 - ۶- نهضت ملی شدن نفت
 - ۷- قیام پانزده خرداد ۱۳۴۲ به رهبری امام خمینی (ره)
- و ...

درس سوم : انقلاب اسلامی ، تداوم نهضت عاشورا

اهداف

- هدف کلی : پاسداری از ارزش‌های انقلاب اسلامی
- اهداف جزئی : در پایان این درس از دانش‌آموزان انتظار می‌رود :
- ۱- از علل و انگیزه‌های دفاع مقدس آگاه باشند.
 - ۲- با ویژگی‌ها، ارکان و اهداف انقلاب اسلامی آگاه باشند.
 - ۳- با ویژگی‌های شخصیتی و اعمال ارزشمند امام خمینی و رهبر فرزانه انقلاب حضرت آیت‌الله العظمی خامنه‌ای آشنا شوند و ابراز علاقه کنند.
 - ۴- دفاع از ارزش‌های انقلاب اسلامی را وظیفه و تکلیف خود و همگان بدانند.
 - ۵- به حماسه‌های امام حسین (ع) عشق بورزند و خود را پایبند به فرهنگ عاشورایی بدانند.
 - ۶- با اهداف ملت ایران در انقلاب اسلامی و ابعاد استقلال، آزادی و جمهوریت نظام اسلامی آشنا باشند.

مفاهیم اساسی درس : انقلاب اسلامی - ولایت و رهبری (ولایت فقیه) - امر به معروف و نهی از منکر - شهادت - مقاومت و پایداری - استقلال و انتظار ظهور حضرت مهدی (عج)

آماده‌سازی

- دعوت از دبیر تاریخ برای حضور در کلاس و ارائه توضیحات لازم
 - نمایش فیلمی از دوران شکوهمند پیروزی انقلاب اسلامی (۱۳۵۷)
 - سخنان یکی از انقلابیون یا شاهدان عینی سال ۱۳۵۷ در جمع دانش‌آموزان
 - نمایش عکس و اسلاید از مبارزات و پیروزی انقلاب اسلامی.
- با توجه به محتوای دو درس قبل، پیرامون اهمیت دفاع از جان، مال، ناموس، دین و میهن هرچند که محتوای درس سوم در برخی قسمت‌ها با درس تاریخ همپوشانی دانش‌آموزان دارد، لیکن برای آنان خاطرنشان سازید که انقلاب اسلامی و ابعادش

آن قدر وسیع و با اهمیت است که باید از آن در بسیاری از دروس و برنامه‌های درسی الهام بگیریم. به خصوص درس آمادگی دفاعی درصدد است دانش‌آموزان عزیز را با اهداف قیام و انقلاب اسلامی ملت غیور ایران که در راستای آموزه‌های نهضت عاشورا و حماسه حسینی (ع) است آشنا ساخته و هدف امام خمینی (ره) بنیانگذار جمهوری اسلامی را چیزی جز ادای تکلیف شرعی و تحقق فریضه امر به معروف و نهی از منکر نمی‌داند.

ارائه مطلب ۱، صفحات ۱۵ و ۱۶

این درس بر آن است تا انگیزه‌های معنوی دانش‌آموزان پیرامون عدالت، صبر و مقاومت و پایداری، الگوگرفتن از پیامبر (ص) و معصومین (ع)، هوشیاری و مراقبت از مقدسات و ارزش‌های دینی و ملی را بارور کرده و آنان را به مبارزه با ظلم، گناه، فساد و انحراف دعوت کند.

سرمشق و الگوی ما در هر لحظه از زندگی، قرآن و عترت است که دو یادگار ارزشمند پیامبر اعظم (ص) برای همه دوره‌هاست. در این موضوع با بهره‌گیری از شیوه فعال، از دانش‌آموزان بخواهید تا آیات قرآن و روایاتی که درباره مبارزه با ظلم و استکبار، برقراری عدالت، امر به معروف و نهی از منکر، ولایت و رهبری، یکتاپرستی و بعثت انبیا است بازگو کنند. سپس درباره دو امانت گرانبهای پیامبر (قرآن و اهل بیت عترت و طهارت) به بحث بپردازند تا علت اهمیت این دو امانت ارزشمند بازگو شود.

بدیهی است که قرآن بدون عترت و عترت بدون قرآن نمی‌تواند باشند مگر تا روز قیامت که طبق ادامه حدیث مذکور، در حوض کوثر (بخشی از بهشت) به پیامبر برسند.

ارائه مطلب ۲، صفحات ۱۶ و ۱۷

از دانش‌آموزان خواسته شود تا اسامی ستمگرانی که در طول تاریخ به سزای اعمال زشتشان رسیدند بگویند. سپس با کمک سایر دانش‌آموزان درباره داستان زندگی آنان بحث و گفت‌وگو کنند: نمرود، فرعون، صدام (عراق)، سادات (مصر)، علی عبدالله صالح (یمن)، زین العابدین بن علی (تونس)، معمر قذافی (لیبی)، مبارک (مصر)، رضاشاه و محمدرضا پهلوی نمونه‌هایی از این دیکتاتورها و خائنان به دین و ملت هستند.

حال با استفاده از آموزه‌های قبلی، دلایل و علل شکل‌گیری و وقوع انقلاب اسلامی توسط دانش‌آموز گفته شود و دبیر محترم به آنها انسجام و جهت ببخشد.

جست‌وجو در اینترنت با کلید واژه ریشه‌های انقلاب اسلامی، به جناب‌عالی در تکمیل و تنقیح مباحث کمک خواهد کرد. ارائه شاهد مثال‌هایی از ظلم و ستم رژیم شاه در محل زندگی دانش‌آموزان به تحقق اهداف این درس کمک شایانی خواهد کرد؛ مانند محرومیت روستاها، کمبود امکانات در شهرها و بخش‌های کشور، ظلم خان‌ها و فئودال‌ها، نمونه‌هایی از فساد اجتماعی (در حد شأن کلاس)، بی‌سوادی و

ارائه مطلب ۴، صفحات ۱۷ و ۱۸

ویژگی‌های انقلاب اسلامی که در واقع رمز پیروزی و بقای آن می‌باشد، از اهمیت فراوان برخوردار است. در زمان معاصر ما که اوج حمله مستقیم و غیرمستقیم اجانب و استکبار جهانی به روحانیت، مقام معظم رهبری، حضرت امام خمینی و فرهنگ ناب تشیع

است، نقش روحانیت و رهبری امام باید به طور شفاف، مستدل و مؤکد تبیین شود. بچه‌ها از امام و سخنان ایشان که فعالیت‌های مختلف به خصوص ایام ارتحال ایشان و دهه فجر از طریق رسانه عمومی پخش می‌شود اطلاعات و مشاهداتی دارند که در این بخش از کلاس بازگو کنند. از دانش‌آموزان خواسته شود نام تعدادی از روحانیون انقلابی قبل از امام خمینی را بگویند: شهید مدرس، میرزای شیرازی، شیخ محمد خیابانی، میرزا کوچک خان جنگلی، آیت‌الله کاشانی، آیت‌الله بروجردی و... از میان رموز و ویژگی‌های انقلاب اسلامی بر بُعد نه شرقی – نه غربی آن بیشتر پرداخته شود و بلوای کشورهای شرق و غرب برای محدود یا محروم‌سازی ایران اسلامی از حق مسلم بهره‌برداری از انرژی هسته‌ای با اهداف صلح‌جویانه به بحث گذاشته شود.

ارائه مطلب ۴، صفحات ۱۹ و ۲۰

در بخش دستاوردهای انقلاب اسلامی موارد ارائه شده در کتاب بخشی از این آثار و نتایج است که به همراه سایر دستاوردها در کلاس مطرح می‌شود:

سایر موارد عبارت‌اند از:

- ۱- عمل به تکلیف و وظیفه شرعی در مقابله با ظلم و ستم
- ۲- آزادی زندانیان مظلوم و تحت ستم رژیم شاه از زندان‌ها و تبعیدگاه‌ها
- ۳- مقابله با توطئه استکبار جهانی در گسترش فرهنگ صهیونیستی و تقویت رژیم اسرائیل
- ۴- جلوگیری از فساد و انحراف نسل جوان و نجات آنان
- ۵- زمینه‌سازی برای قیام و انقلاب مهدی (عج)
- ۶- جلوگیری از غارت منافع ایران توسط شرکت‌ها و دولت‌های خارجی
- ۷- اداره کشور براساس احکام آسمانی قرآن و سنت اهل بیت (ع)
- ۸- تحول در برنامه‌های درسی و آموزشی کشور
- ۹- افزایش شاخص‌های سلامت و بهداشت و امید به زندگی در کشور
- ۱۰- تکریم و به‌دست آوردن جایگاه شایسته برای زنان

و

در پایان، با مشارکت دانش‌آموزان و شاهد مثال‌هایی از قیام ابا عبدالله الحسین (ع) و وصیت‌نامه‌های امام راحل و شهدای عزیز و منویات مقام معظم رهبری بر حفظ و تداوم این دستاوردهای عظیم که حاصل خون هزاران شهید و مجروح است، تأکید و سفارش شود.

با مثالی از ورزش و تربیت بدنی نتیجه‌گیری شود که کسب قهرمانی هرچند خوب است، اما استمرار و تداوم آن و حفظ شخصیت یک قهرمان تا پایان عمر از آن مهم‌تر است. انقلاب اسلامی نیز باید محکم بر سر مواضع و دستاوردهایش باشد تا به انقلاب جهان حضرت مهدی (عج) پیوندد.

با دانش‌آموزان این فضا را تجسم کنید که اگر امام زمان (عج) ظهور کند و در خدمت آن حضرت باشیم؛ آیا شرایط و ویژگی‌های حضور در حلقه باران ایشان را داریم یا خیر؟ با تحریک قوه تخیل دانش‌آموزان ان شاء الله نتایج خوبی از این بحث حاصل خواهد شد.

— برخی منابع برای بهره‌برداری هرچه بیشتر دبیران محترم در این درس :

۱- ریشه‌های انقلاب اسلامی - آیت‌الله عمید زنجانی

۲- انقلاب اسلامی - علامه شهید مطهری

۳- برخی از اسناد لائۀ جاسوسی آمریکا

۴- حماسه حسینی - علامه شهید مطهری

پاسخ پرسش‌های درس

پاسخ پرسش صفحه ۱۴ :

پیامبر در آخرین روزهای زندگی خویش فرمودند :

«إِنِّي تَارِكٌ فِيكُمْ الثَّقَلَيْنِ، كِتَابَ اللَّهِ وَعِزَّتِي أَهْلَ بَيْتِي مَا إِن تَمَسَّكْتُمْ بِهِمَا لَنْ تَضِلُّوا أَبَدًا لَنْ يَفْتَرِقَا حَتَّى يَرِدَا عَلَيَّ الْحَوْضَ.»

من از میان شما می‌روم و دو یادگار گرانبها را در میان شما می‌گذارم، یکی قرآن و دیگری عترتم، اهل بیتم (امامان معصوم (ع) و حضرت زهرا (س))، تا زمانی که به این دو چنگ بزنید گمراه نخواهید شد، اینها تا روز قیامت از هم جدا نمی‌شوند تا در کنار حوض کوثر بر من وارد شوند.

علت عدم جدایی قرآن و اهل بیت (ع) از هم، نیاز مردم به ترجمه و تفسیر و عمل صحیح به قرآن مجید و پاسخ‌گویی به مسائل و مشکلات روز است. در زمان غیبت حضرت ولی عصر (عج) امام دوازدهم ما شیعیان، ولی فقیه جامع‌الشرایط به‌عنوان جانشین و نایب او این وظیفه را انجام می‌دهد.

پاسخ پرسش صفحه ۱۶ :

منظور امام خمینی به همان نوجوانان و جوانانی بود که بعد از گذشت حدود ۱۵ سال از حادثه ۱۵ خرداد و دستگیری معظم‌له، همراه با سایر مردم در سرتاسر کشور بر علیه شاه و حکومت ظالم او انقلاب کردند و با ایستادگی و پایداری خویش و اهدای شهیدان و مجروحان فراوان، نهال آزادی، استقلال و جمهوری اسلامی را در میهن عزیزمان آبیاری و تنومند ساختند. کودکانی که در آن زمان در گهواره‌ها خفته بودند به رزمندگان و دلاورانی تبدیل شدند که حکومت شاه را سرنگون کردند و در برابر تجاوز صدام حماسه‌های هشت سال دفاع مقدس را آفریدند.

درس چهارم : بسیج؛ مدرسه عشق

اهداف

- هدف کلی: آشنایی با نهاد مقدس بسیج و فعالیت‌های آن
- اهداف جزئی: در پایان این درس از دانش‌آموزان انتظار می‌رود:
- ۱- با تاریخچه بسیج و آینده‌نگری امام خمینی (ره) در تأسیس این نهاد آشنا شوند.
 - ۲- به نقش بسیج در هشت سال دفاع مقدس پی ببرند.
 - ۳- فعالیت‌های نظامی و غیرنظامی بسیج را بدانند و برای مشارکت و عضویت در آن داوطلب شوند.
 - ۴- به پایداری، مقاومت و خدمت داوطلبانه در راستای حفظ ارزش‌های دینی و ملی علاقه‌مند باشند.
 - ۵- نقش بسیج را به‌عنوان یکی از هسته‌های مهم مقاومت و پایداری در انقلاب اسلامی و دفاع مقدس درک و باور کنند.
 - ۶- رزمندگان اسلام و آسوه‌های بسیجی را الگوی خویش سازند.

مفاهیم اساسی: بسیج، جهاد، دفاع مقدس، مقاومت و پایداری، مردان مبارز و زنان قهرمان، ایثار، شهادت

آماده‌سازی

نکته: در صورت امکان، این درس در محل پایگاه بسیج محل، گلزار شهدای محل، پادگان محلی یا نمازخانه مدرسه تدریس شود. شایسته است یکی از فرماندهان یا اعضای متعهد و با سابقه بسیجی محلی یا یکی از پدران، برادران و مادران شهدای عزیز و با پاسدار و بسیجی جانباز در کلاس درس حاضر شوند.

با ترسیم فضای خاص دوران پیروزی انقلاب اسلامی و توطئه‌های مختلف داخلی و خارجی، ابتکار هوشمندانه و خردمندانه امام خمینی در مورد تأسیس نهاد مقدس بسیج تبیین و تشریح شود.

همچنین از دیدگاه‌ها و سخنان حضرت امام و مقام معظم رهبری درباره بسیج استفاده شود و از دانش‌آموزان بخواهیم که هرچه درباره بسیج و اهمیت آن می‌دانند یادداشت کنند و به دبیر محترم تحویل دهند.

با پرسش و پاسخ هدفمند از دانش‌آموزان، آنچه را دربارهٔ بسیج و حماسه‌های آن می‌دانند بیان کنند و با جمع‌بندی مباحث، اهمیت و جایگاه بسیج از زبان دانش‌آموزان مطرح شود؛ زیرا در این درس، ما به دنبال این هستیم که ضمن تبیین و تشریح ضرورت، اهمیت و جایگاه بسیج، تاریخچهٔ آن را مرور کنیم و با تأکید بر نقش بی‌بدیل آن در هشت سال دفاع مقدس، با چند بسیجی دلاور و حماسه‌آفرینی‌هایشان در دفاع مقدس آشنا شوند و به رسالت و وظایف فرهنگی، پدافندی و بصیرت‌افزایی بسیج به‌خصوص در جنگ نرم دشمنان اسلام بپردازیم.

ارائهٔ مطلب ۱، صفحهٔ ۲۱، چگونگی تشکیل بسیج

با اشاره‌ای کوتاه به حوادث و حماسه‌های مردمی و انقلابی قبل از پیروزی انقلاب اسلامی و دوران پیروزی انقلاب (۱۳۵۷) جوانان و عاشقان امام و انقلاب اسلامی را بسیجیان بی‌نام و سمت و گمنامی عنوان کنیم که فرهنگ و رسالت بسیجی داشتند، لیکن هنوز عنوان بسیج رسمی نشده بود.

سپس حوادث بعد از پیروزی انقلاب اسلامی و هجوم استکبار جهانی و عوامل منحرف یا فریب‌خورده‌اش را به بحث بگذاریم. حوادثی چون کودتای پادگان نوژه همدان - اعلام خودمختاری در استان‌های مختلف کشور مثل خوزستان و کردستان و آذربایجان - تبدیل سفارت آمریکا به لانهٔ جاسوسی و سپس اشغال آن توسط دانشجویان مسلمان و انقلابی - حملهٔ نظامی آمریکا به طبرستان - ترورهای کور و ناجوانمردانهٔ منافقان و چریک‌های به اصطلاح فدایی خلق - خیانت‌های بنی‌صدر (رئیس‌جمهور سابق و مخلوع ایران) - تهدیدها و محاصرهٔ اقتصادی کشورهای به اصطلاح ابرقدرت در جهان و ... بالاخره حملهٔ نظامی گستردهٔ صدام با حمایت و تحریک دشمنان نظام در جبهه‌ای به گستردگی حدود ۱۲۰۰ کیلومتر از دلایل تدبیر و اندیشه و اقدام بسیار مهم و سرنوشت‌ساز امام خمینی (ره) در تأسیس بسیج مستضعفین بود.

ارائهٔ مطلب ۲، صفحات ۲۲ تا ۲۴، نقش بسیج در دفاع از سرزمین اسلامی ایران

- با اشاره‌ای کوتاه به تاریخ صدر اسلام و مژدهٔ خداوند به مؤمنان مبنی بر غلبهٔ عده‌ای کم بر عده‌ای پرشمار و تا دندان مسلح به مصداق آیه شریفه «كَمْ مِنْ فِئَةٍ قَلِيلَةٍ غَلَبَتْ فِئَةً كَثِيرَةً بِإِذْنِ اللَّهِ». (بقره، آیه ۲۴۹)

- از دانش‌آموزان پرسیم که چرا عده‌ای کم می‌توانند بر یک لشکر بزرگ پیروز شوند؟

خلاصه و گزیدهٔ پاسخ دانش‌آموزان را بر روی تابلوی کلاس یادداشت کنید و مطالب تکمیلی را ارائه فرمایید.

نقش تأثیرگذار بسیج بر سرنوشت جنگ و چگونگی حضور نیروهای مردمی در ابتدای دفاع مقدس، ترس نیروهای صدام از بسیجیان، انگیزه‌های مقدس بسیجیان در پایداری و مقاومت از جمله مباحثی است که در این قسمت از درس مفید واقع خواهد شد. دربارهٔ دهلاویه و یادمان شهید چمران و زندگی‌نامهٔ ایشان و شهید حسن باقری با طرح موضوع از دانش‌آموزان بخواهید که هرچه دربارهٔ این مطلب می‌دانند بازگو کنند.

نمایش کلیپ، عکس، بیان خاطره، خواندن بخشی از کتاب‌های مرتبط همراه با معرفی کتاب، استفاده از اطلاعات موجود در سایت‌های اینترنتی به تنوع و لذت بخش ساختن درس کمک‌های شایان می‌کند.

ارائه مطلب ۳، صفحات ۲۴ تا ۲۷، بسیج پس از دفاع مقدس

در ابتدا از دانش‌آموزان بپرسید که مهم‌ترین فعالیت‌های کنونی بسیج را نام ببرند. بدیهی است که بیشتر فعالیت‌های بسیج را از زبان خود دانش‌آموزان خواهید شنید.

— با سؤال هدفدار بعدی بپرسید که در حال حاضر با توجه به نبود جنگ و درگیری مستقیم چه ضرورتی برای فعالیت بسیج وجود دارد؟

مطالب و نکات پاسخ داده شده را جمع‌بندی و ویرایش نمایید. اولویت بصیرت‌افزایی با شیوه‌های مختلف فرهنگی برای دانش‌آموزان تبیین شود و حضور و کمک بسیج به انجام تکلیف و وظایف سایر نهادها مثل نهادهای نظامی و انتظامی و امنیتی، اقتصادی، فرهنگی، هنری، آموزشی و تربیتی برای دانش‌آموزان تشریح شود.

فعالیت و حضور مؤثر بسیجیان در محله‌ها و مناطق مسکونی، ادارات، کارخانجات، دانشگاه‌ها، حوزه‌های علمیه، اصناف و مجتمع‌های تجاری و اقتصادی، مراکز ورزشی و تربیت بدنی و ... می‌تواند موجب تقویت مواضع نظام و انقلاب اسلامی و پاسداری از خون شهدا و ادامه راه آن عزیزان باشد.

* درباره فتنه سال ۱۳۸۸ و نقشه شوم آمریکا، اسرائیل، انگلیس و سایر قدرت‌های خارجی برای نفوذ در میهن اسلامی ما و انجام ترور، اختلاف، تشنج و درگیری با کمک مزدوران یا فریب‌خوردگان به منظور سقوط نظام جمهوری اسلامی به طور مبسوط و گسترده بحث شود و نقش بسیج در شکست این فتنه‌ها شفاف و برجسته شود.

در قسمت بعدی از ارائه مطلب با استفاده از منابع و اسناد موجود و نیز سایت مرکزی سازمان بسیج مستضعفین (Basij.ir) تشکیلات و سازماندهی نوین و جدید بسیج را با مشارکت دانش‌آموزان معرفی کنید.

تأکید اصلی در این موضوع بر روی معرفی، وظایف و عملکرد سازمان بسیج دانش‌آموزی و بسیج فرهنگیان می‌باشد. شایسته است با معرفی و تقدیر از دانش‌آموزان عضو بسیج دانش‌آموزی و بسیج محل، وظایف و نکات اصلی مورد عمل و توجه یک بسیجی واقعی و بصیر را گوشزد فرمایید.

درس پنجم : هشت سال دفاع مقدس

اهداف

هدف کلی : آشنایی دانش آموزان با هشت سال دفاع مقدس

اهداف جزئی : در پایان این درس از دانش آموزان انتظار می رود :

- ۱- آخرین وضعیت کشور عزیزمان ایران را در روزهای پیروزی انقلاب اسلامی شرح دهند.
- ۲- با ارزش های انقلابی و دفاعی آشنا شده و به حفظ و گسترش آن علاقه مند شوند.
- ۳- نقش مهم امام خمینی رحمه الله علیه را در ایجاد انگیزه و استقامت ملت ایران و رزمندگان اسلام توضیح دهند.
- ۴- پایداری مردم و مدافعان خرمشهر قهرمان را باور کنند.
- ۵- تعدادی از شهرها و مناطق اشغال شده توسط ارتش بعثی صدام را بشناسند و نام ببرند.
- ۶- از دانش آموزان و همسالان رزمنده خود که در دفاع مقدس نقش داشتند الگوبرداری کنند.
- ۷- جلوه هایی از ایثار و از خود گذشتگی رزمندگان ما در طول دفاع مقدس را توضیح دهند.
- ۸- با دستاوردهای داخلی دوران دفاع مقدس آشنا شوند.

مفاهیم اساسی : دفاع ، دفاع مقدس ، ولایت و رهبری ، ایثار ، مقاومت و پایداری ، جهاد ، مردان مبارز و زنان قهرمان ، بسیج ، انقلاب اسلامی ، شهادت

آماده سازی

با پیروزی انقلاب شکوهمند اسلامی به رهبری امام خمینی رحمه الله علیه، حکومت وابسته پهلوی که نقش ژاندارم خاورمیانه (حافظ منافع در منطقه) را برای نظام امپریالیسم جهانی و در رأس آن، آمریکا ایفا می کرد سقوط کرد و بساط این جنایتکاران از میهن عزیز و اسلامی ما برچیده شد؛ لذا مراکز برنامه ریزی استکبار جهانی بلافاصله به منظور شکست، ضعف، انحراف و حداقل محدود ساختن قدرت انقلاب اسلامی با استفاده از تمام امکانات و عوامل داخلی و خارجی خود شروع به فعالیت کردند.

یکی از سنگین ترین تلاش های دشمنان انقلاب نوپای اسلامی ما، تحمیل جنگ هشت ساله به ملت مقاوم ایران بود که با یاری خداوند، خردمندی رهبر و ایمان و وحدت مردم با پایانی افتخارآمیز رقم خورد و گنجینه ای از تجارب، ارزش ها، حماسه ها و

آموزه‌هایی شد که در ادامه نهضت اسلامی ما تاکنون به کمک ملت و دولت آمده است.

«جنگ یکی از محیط‌ترین حوادث برای یک ملت است. ما همگی این را با وجود خودمان، با گوشت، پوست، احساس و ادراک خود مشاهده کردیم. این نیست که فقط در تاریخ، چیری خوانده یا به آمارها مراجعه کرده باشیم؛ لیکن نکته مهم این است که ملت‌ها می‌توانند این حادثه پرخسارت را به یک فرصت و یک سرمایه تبدیل کنند. می‌دانید خسارت جنگ هم فقط این نیست که عزیزان ملت به کام مرگ کشانده می‌شوند یا ویرانی‌هایی به بار می‌آید و سرمایه‌هایی بر باد می‌رود. اگر در جنگی عزم ملی و خردمندی سردمداران کشور به کمک کشور نیاید، آن سرافکندگی، ذلت و هزیمت معنوی که بر دوش ملت سنگینی خواهد کرد، شاید از همه خسارت‌ها بالاتر باشد.....

(مقام معظم رهبری، مهر ۱۳۷۹)

ارائه مطلب ۱، صفحات ۲۴ تا ۲۶

کلیاتی از اوضاع سیاسی، اقتصادی و نظامی کشورهای ایران و عراق در آستانه تهاجم رژیم بعثی عراق:

– با توجه به حضور مؤثر لیبرال‌های طرفدار امپریالیسم (استکبار) جهانی در پست‌های اجرایی کشور و بنی‌صدر به‌عنوان رئیس‌جمهور و فرمانده کل قوا، بخش قابل توجهی از انرژی نیروهای انقلابی، صرف مبارزه سیاسی با این طرفداران غرب می‌گردید. – بحران‌های قومی و منطقه‌ای نیز بخش‌های وسیعی از کشور را در بر گرفته بود که شما دبیران ارجمند می‌توانید متناسب با استان‌های مربوط، بحران‌های منطقه‌ای خود را در آن زمان با روش تحقیق و پژوهش توسط دانش‌آموزان، در کلاس درس بررسی کنید. – با پیروزی انقلاب اسلامی، صادرات نفت که بخش عمده درآمدهای کشور را تشکیل می‌داد مختل شده و با تحریم اقتصادی و بلوکه (مسدود) شدن دارایی‌های ایران در بانک‌های بین‌المللی و خارجی، فشار اقتصادی زیادی به کشورمان وارد می‌شد. از دانش‌آموزان عزیز بخواهید ضمن بررسی و تحقیق درباره شیوه‌های صرفه‌جویی و مقاومت در برابر تحریم‌ها مثل کوپنی‌شدن ارزاق و کالاهای اساسی، نتایج به دست آمده را در کلاس درس ارائه کنند.

– وابستگان ضد انقلاب در داخل کشور علاوه بر ایجاد ناامنی و درگیری‌های سیاسی و امنیتی در سراسر کشور، تلاش می‌کردند که ارتش جمهوری اسلامی به انسجام نرسد و منحل شود و از تشکیل نهاد قدرتمند و مردمی سپاه پاسداران انقلاب اسلامی جلوگیری کنند. در حالی که ارتش رژیم بعثی عراق با حمایت استکبار جهانی و اوضاع بسیار مناسب اقتصادی و سیاسی در حال آماده‌سازی و استقرار امکانات و نیروها در مرزهای ایران، برای آغاز یک تهاجم سنگین بود.

و بالاخره ارتش بعثی در ۳۱ شهریورماه سال ۱۳۵۹ با زیرپا گذاشتن قرارداد ۱۹۷۵ الجزایر از زمین، دریا و هوا به خاک مقدس کشورمان حمله کرد. امام خمینی در اولین موضع‌گیری خود پس از تهاجم رژیم بعث عراق و به منظور ساماندهی روحیه مردم و نیروهای نظامی کشور فرمودند: «دزدی آمده و سنگی انداخته، صدام که چیزی نیست، مردم خونسردی خود را حفظ کنند و جواب دندان‌شکنی به او بدهند.»

همکاران گرامی برای ایجاد فضای بهتر برای درک شرایط آن زمان می‌توانند علاوه بر تجربیات و دانش خود، از انقلابیون و رزمندگان دفاع مقدس دعوت کنند تا روزهای آغازین تهاجم عراق را توصیف کنند. همچنین می‌توانید از مستند ۱۹ قسمتی دفاع مقدس (قسمت اول) که در سال ۱۳۸۷ از شبکه یک صدا و سیما پخش شد، استفاده کنید.

ارائه مطلب ۲، صفحات ۲۶ تا ۲۹

پایداری خرمشهر: خرمشهر یکی از شهرهای مرزی کشورمان است که در شروع تهاجم سراسری صدامیان، علی‌رغم مقاومت ۳۴ روزه مدافعان رزمنده‌ها، ارتش بعث موفق شد آن را اشغال کند.

حضور فعال نوجوانان این شهر در کنار مدافعان، صحنه‌ای با شکوه از دفاع غیرتمندانه این قشر عظیم و تأثیرگذار دوران دفاع مقدس می‌باشد که کتاب‌های مختلفی در این زمینه به چاپ رسیده است. پیشنهاد می‌شود بخش‌هایی از کتاب «دا» که مربوط به وضعیت شهر در آستانه اشغال است در کلاس خوانده شود.

دشمن یعنی برای ادامه اشغال این شهر با اقدامات مهندسی فراوان، داخل و خارج خرمشهر را با ایجاد موانع طبیعی و مصنوعی مسلح و مین‌گذاری می‌کند تا رزمندگان اسلام نتوانند به آن نفوذ کرده و آزادش کنند. آنان با خوش‌خیالی بر روی دیوارهای زخمی شهر نیز نوشته بودند: «المحمّره»، خوش‌آمدید، ما آمده‌ایم که بمانیم!!

بی‌کفایتی بنی‌صدر به‌عنوان رئیس‌جمهور و فرماندهی کل قوا در عدم استفاده مطلوب از نیروهای رزمنده مردمی باعث شد که طی فرمانی از سوی امام خمینی رحمه‌الله علیه، از فرماندهی کل قوا برکنار و از سوی نمایندگان مجلس شورای اسلامی نیز، عدم کفایت سیاسی او تأیید و از ریاست جمهوری نیز برکنار شود.

بلافاصله پس از برکناری بنی‌صدر، نیروهای رزمنده با طراحی و اجرای عملیات تحت عنوان «فرماندهی کل قوا، خمینی روح خدا» مقدمات آزادسازی مناطق اشغالی را مهیا کرده و به دنبال آن با انجام عملیات‌های «ثامن‌الائمه» (۵ مهرماه ۱۳۶۰)، طریق‌القدس (۸ آذرماه ۱۳۶۰) و فتح‌المبین (۲ فروردین ماه ۱۳۶۱) بخش‌های وسیعی از خاک مقدس و عزیز میهن را در خوزستان آزاد کردند. نمایش قسمت مهم از مجموعه مستند ۱۹ قسمتی دفاع مقدس یا دعوت از رزمندگان حاضر در این سه عملیات غرورآفرین می‌تواند جلوه‌هایی از این حماسه‌ها را برای دانش‌آموزان به نمایش درآورد.

آزادسازی خرمشهر، صفحه ۲۸

انجام عملیات‌های متعدد رزمندگان اسلام، زمینه‌های فتح بزرگ‌تری را فراهم آورد تا در دهم اردیبهشت سال ۱۳۶۱ با عملیات غرورآفرین «الی‌بیت‌المقدس» و با تحمیل تلفات سنگین به دشمن از جمله اسارت بیش از ۱۹۰۰۰ اسیر از سربازان بعثی، خرمشهر عزیز به آغوش میهن اسلامی بازگشت. امام خمینی طی پیامی از تلاش‌های رزمندگان اسلام که با کمترین امکانات چنین فتح عظیمی را آفریدند قدردانی کردند و تأکید نمودند که: «خرمشهر را خدا آزاد کرد».

عملیات خیبر و بدر، صفحه ۲۹

بعد از عملیات غرورآفرین بیت‌المقدس، صدام با یاری کارشناسان نظامی دنیا، برای جلوگیری از پیشروی رزمندگان اسلام در داخل خاک عراق، روبه‌روی مناطق مهم مانند بصره و ... با طراحی‌های گوناگون، موانع و استحکامات وسیعی را ایجاد کردند تا در مقابل اراده رزمندگان اسلام بایستند.

رزمندگان اسلام زمینه‌های نفوذ به عمق مواضع و نیروهای بعثی را در مناطق مختلف بررسی کردند و با تغییر روش‌های نوین دفاعی و جابه‌جایی در منطقه عملیاتی بالاخره در اسفندماه سال ۱۳۶۲ در مناطق صعب‌العبور آب و نیزار و در جزایر مجنون عراق به این ارتش پر تعداد و تا دندان مسلح حمله‌ای برق‌آسا نموده و با داشتن مشکلات پشتیبانی فراوان موفق شدند جزایر فوق را تصرف کنند. درست یک سال بعد از این عملیات و در همین منطقه با هدف قطع بزرگراه مهم بصره به العماره و فشار به ارتش بعث عراق،

عملیات غرور آفرین «بدر» در اسفندماه سال ۱۳۶۲ شروع شد ولی در ادامه با مشکلاتی مواجه شد و رزمندگان ما نتوانستند این عملیات را با موفقیت به انجام رسانند.

یکی از مشکلات جدی در این دو عملیات (و در ادامه تا پایان جنگ) استفاده گسترده دشمن از سلاح مرگبار شیمیایی بود که بخش زیادی از جبهه‌ها و حتی تعدادی از شهرهای ایران و عراق را آلوده ساخت و آسیب‌های قابل توجهی را برای رزمندگان و مردم مظلوم و بی‌گناه بر جای گذاشت.

همچنین به منظور فشار روحی و روانی به مردم و رزمندگان، بمباران مناطق مسکونی کشورمان در اسفندماه سال ۱۳۶۳ شدت گرفت که نشان‌دهنده واکنش‌های دیوانه‌وار و غیرانسانی صدامیان به موفقیت‌ها و پیروزی‌های رزمندگان اسلام بود. — نمایش عکس‌ها و مستندهایی در این خصوص و مطالعه کتاب «زخم التیام نیافته» تألیف دکتر شهریار خاطری پیشنهاد می‌شود. پخش تصاویری از مناطق بمباران شده و کمک‌های مردم به یکدیگر در رسیدگی به مصدومان و خسارت‌دیده‌ها می‌تواند این جنایات هولناک را بیشتر نمایان کند.

عملیات کربلای ۵

«کربلای ۵» یکی از سخت‌ترین، معروف‌ترین و به یادماندنی‌ترین عملیات‌های دوران دفاع مقدس است که حیرت بسیاری از کارشناسان داخلی و خارجی را برانگیخت. در این عملیات با وسعتی محدود با عرض و عمق ۱۳ تا ۱۵ کیلومتر اما سراسر موانع جدی از جمله آب‌گرفتگی جزیره بویان و سایر کانال‌ها و موانع آبی در ۱۹ بهمن‌ماه سال ۱۳۶۵ انجام شد. در این عملیات، صدمات سنگینی به ارتش صدام وارد شد. بیش از ۴۰,۰۰۰ کشته و حدود ۳۰۰۰ اسیر بعثی گویای تلاش جانانه و شگفت‌انگیز رزمندگان اسلام و عنايات الهی بود. اصابت بیش از ۳ میلیون گلوله توپ و خمپاره در منطقه محدود عملیات و مقاومت رزمندگان باعث شد که شورای امنیت سازمان ملل شرایط برحق ایران را قبول کند.

پایان جنگ و قطعنامه ۵۹۸ سازمان ملل متحد، صفحه ۳۰

استقامت بی‌نظیر مردم قهرمان و رزمندگان اسلام در تعقیب و تنبیه متجاوز و عملیات‌های سرنوشت‌ساز مانند والفجر ۸ و کربلای ۵ باعث شد که دنیای استکبار و نهادهای بین‌المللی در مقابل ایمان و عمل خالصانه مردم ایران سر تعظیم فرود آورند و قطعنامه ۵۹۸ توسط شورای امنیت سازمان ملل صادر شود. در این قطعنامه که تیرماه ۱۳۶۶ صادر و در تیرماه ۱۳۶۷ از سوی جمهوری اسلامی ایران پذیرفته شد تأکید شده که دو کشور به مرزهای قبلی خود بازگردند، آتش‌بس برقرار شود، خسارت وارده به دو کشور بررسی گردد و هیئتی نیز برای تعیین متجاوز مشخص شود.

بلافاصله پس از اعلام قبول قطعنامه از سوی ایران، ارتش بعثی صدام مجدداً تهاجم وسیعی را در منطقه جنوب و غرب (با حمایت از منافقین خلق) آغاز کند و بخش‌هایی از خاک کشورمان را اشغال کند که با خروج میلیونی مردم و رزمندگان اسلام، طی چند روز ارتش قدرتمند عراق و منافقین با تحمل شکست‌ها و تلفات سنگین از خاک مقدس کشورمان فرار کنند.

— پخش مستندهای مربوط به روند صدور قطعنامه همراه با توضیحات ساده شما همکاران ارجمند، همچنین نمایش مستندهای مربوط به عملیات مرصاد و تبیین نقش منافقین در کمک و جاسوسی برای رژیم بعث صدام به درک عمیق دانش‌آموزان کمک خواهد کرد.

دفاع ما مقدس بوده و ما پیروز این میدان هستیم، صفحه ۳۰

با مرور تاریخ چند هزارساله کشورمان می‌توان گفت که دوران هشت سال دفاع مقدس، از کم‌نظیرترین حوادثی است که بخش وسیعی از مردم در آن وارد شده‌اند. مطالعه تاریخ کشورمان نشان می‌دهد که در ۲۰۰ سال اخیر فقط در زمان حکومت بی‌کفایت قاجاریه بالغ بر ۹۰۰,۰۰۰ کیلومترمربع از سرزمین ما در جنگ‌های مختلف یا قراردادهای ننگین از میهن جدا و به کشورهای دیگر ملحق شده است؛ اما رزمندگان و مردم غیور ایران به رژیم بعث صدام که در واقع نماینده استکبار جهانی و ۳۵ کشور حامی خود بود اجازه ندادند حتی یک وجب از خاک این سرزمین مقدس را برای خود اشغال و از ایران جدا کنند.

حضور یکپارچه زنان و مردان، اقشار مختلف، اقوام، طوایف، اقلیت‌های دینی و مذهبی در دفاع مقدس از افتخارات ما به‌شمار می‌رود.

در اثبات مقدس بودن این دفاع، علاوه بر دلایلی که در کتاب درسی ذکر شده؛ دلایل متعددی وجود دارد که به سه مورد عمده آن در وصیت‌نامه سیاسی الهی حضرت امام خمینی رحمه الله علیه اشاره شده که عبارت‌اند از:

- انگیزه الهی که رزمندگان اسلام با اخلاص برای رضای خداوند متعال به تکلیف خود عمل کردند.
- تبعیت از رهبری و گوش‌سپردن به فرمان ولی امر
- اتحاد بی‌نظیر مردم و عزم ملی در مقابله با هجوم ناجوانمردانه استکبار جهانی

برخی دیگر از دلایل مقدس بودن دفاع ما: دفاع از خاک میهن اسلامی، دفاع از مظلومان، تأسی دفاع و انقلاب ما به سیره پیامبر (ص) و ائمه معصومین (ع)، عدم ظلم به اسیران جنگی و مردم بی‌سلاح عراق و غلبه عده و امکانات کم بر جمع کثیر دشمنان متجاوز (طبق وعده قرآنی) و

دستاوردهای داخلی هشت سال دفاع مقدس، صفحات ۳۱ و ۳۲

الف) اعتماد به نفس و خودباوری: از برکات مهم دفاع مقدس، توکل و اعتماد به کمک‌های خداوند متعال و اعتماد به توانایی‌های خود بود که توانست ابهت شرق و غرب را شکسته و آنها را در مقابل خواسته‌های رزمندگان پرتوان و مردم انقلابی به زانو درآورد.

امام خمینی رحمه الله علیه در بخشی از پیام خود که در اسفند ماه سال ۱۳۶۷ برای روحانیون سراسر کشور ارسال فرمودند به این مهم تأکید داشتند که «ما در جنگ ابهت دو ابرقدرت شرق و غرب را شکستیم و ثابت کردیم که می‌توان در مقابل قدرت‌های بزرگ، سال‌ها مبارزه کرد».

ب) تولد تفکر بسیجی: نیروهای داوطلب مردمی که در عرصه‌های مختلف مانند رسیدگی به بخش‌های محروم کشور، کمک به کشاورزان و ... از روزهای پیروزی انقلاب اسلامی خدمت می‌کردند با فرمان تشکیل بسیج توسط امام خمینی منسجم‌تر شدند و با حضور تعیین‌کننده در دوران دفاع مقدس شایسته این تعبیر از طرف حضرت امام خمینی (در پیام ماندگار ایشان در سالروز تشکیل بسیج) شدند، مدرسه عشق، شجره طیبه، درخت تناور، میعادگاه عاشقان، امضاکنندگان دفتر عشق از ازل تا ابد و ... ایشان به مسئولان تأکید کردند که از بسیج غفلت نکنند و گرنه در آتش غضب الهی خواهند سوخت و ... اگر تفکر بسیجی بر کشور حاکم شود متجاوزان تا ابد چشم طمع بر این ملک نخواهند دوخت و

ج) پیشرفت در صنایع دفاعی و اقتصادی کشور: با پیروزی انقلاب اسلامی؛ بخش قابل توجهی از کارشناسان خارجی که در سطوح مختلف حساس و با درآمدهای کلان حضور داشتند، کشور ایران را ترک کردند و بسیاری از امکانات دفاعی و اقتصادی مورد نیاز را ناقص و یا از کار انداختند تا کشور را با بحران مواجه کنند.

سازمان‌ها و نیروهای متعهد و با انگیزه نظامی و غیرنظامی با تلاش شبانه‌روزی خود موفق شدند تا در دوره‌ای کوتاه و با وجود تحریم‌های اقتصادی و نظامی، بخش‌هایی از نیازهای خود را در داخل کشور تأمین نموده و در برخی موارد به خودکفایی کامل برسند.

د) **ترویج فرهنگ / ایثار و شهادت**: دفاع مقدس مملو از صحنه‌های ایثار و شهادت، سبقت در فداکاری و جانبازی، گمنامی، هجرت، عشق به خدا و میهن اسلامی، ولایت محوری و ... است. این دوران انسان‌هایی والا پرورش داد که جمعی از آنها در صف شهیدان قرار گرفتند و جمعی دیگر به‌عنوان جانباز، آزاده و رزمنده حامل این فرهنگ انسان‌ساز و انتقال آن به نسل‌های حال و آینده‌اند.

مقام معظم رهبری در تبیین واژه شهادت می‌فرمایند:

«... مسئله شهادت، مسئله شخص نیست که بگوییم می‌خواهیم اشخاص را تحلیل کنیم، نه، می‌خواهیم یک جریان را تحلیل کنیم که این جریان عبارت است از این که کسانی در راه خدا و در راه حق، آن قدر حاضر به اقدام‌اند که حتی وقتی پای جان‌شان به میان می‌آید، حرفی ندارند، جان را کف دست می‌گیرند و وسط میدان می‌روند،
(تیرماه ۱۳۷۴)

داوطلب شدن، وداع با خانواده، دوستان و اهل محل، ثبت نام و اعزام به جبهه‌ها، زخمی و بستری شدن و ملاقات با رزمندگان جانباز، دیدار و یاری خانواده رزمندگان اعزامی به جبهه‌ها، شهادت، تشییع و تدفین پیکر پاک شهیدان، مجالس یادبود این عزیزان و احساس تکلیف دیگران به ادامه راهشان بخش‌هایی از این فرهنگ غنی بود که تاکنون نیز ادامه دارد.

ه) **نقش آفرینی مساجد**: تبیین و نگرش عمیق امام خمینی رحمه الله علیه به نقش مساجد که سنگر بوده و بایستی حفظ شوند، نشان از توانمندی بالای مساجد در دفاع از اسلام دارد. مساجد کانون تربیت و معرفت اسلامی و دفاع از کیان اسلام است که نسل مدافع اسلام را تربیت کرده است.

در جریان دفاع مقدس یکی از بهترین سنگرهای دید و بازدید رزمندگان، ثبت نام و آمادگی، آموزش‌های عقیدتی و حتی دفاعی، سازماندهی و اعزام، امداد و کمک‌رسانی پشت جبهه، و ... همین مساجد بودند.

دشمنان اسلام از همین مساجد ضربه خورده‌اند. امام خمینی در این باره می‌فرمایند:

«... اینها از مساجد بد دیدند ... مسجد یک محلی بود که مردم را به نهضت و قیام بر ضد ظلم ترویج کرد. اینها می‌خواهند این سنگر را بگیرند امروز ما برای تربیت نیروهایی که انقلاب و دستاوردهای خونبار آن را حفظ کنند، نیاز مبرم به مسجد و اصول تربیتی روحانیت همانند گذشته داریم»

پاسخ پرسش‌های درس

پاسخ پرسش صفحه ۲۶:

دیران محترم با استفاده از نقشه مناسب، دانش‌آموزان عزیز را با جغرافیای استان‌های مرزی ایران با کشور عراق (شامل آذربایجان غربی، کردستان، کرمانشاه، ایلام و خوزستان) آشنا کنند.

به غیر از استان‌های آذربایجان غربی و کردستان که اغلب به دلیل ارتفاعات بلند، نقاط یا شهر خاصی اشغال نشد، شهرهای اشغال شده توسط رژیم بعث صدام به تفکیک استان‌ها عبارت‌اند از :

- استان کرمانشاه : شهرهای خسروی، قصر شیرین، سومار، نفت شهر و نوسود
- استان ایلام : شهرهای مهران و موسیان
- استان خوزستان : شهرهای خرمشهر، سوسنگرد، هویزه و بستان

پاسخ پرسش صفحه ۲۷ :

کسی که اهل ایمان است، یعنی به خدا عشق می‌ورزد و کسی که عاشق خداست، در راه رضای او هر سختی و مشقتی را به جان می‌خرد، برای اجرای اوامر و دستورات او تا پای جان می‌ایستد و حتی شهادت در راه خدا را افتخار می‌داند. ایمان به خدا و روز آخرت توانایی‌های روحی و جسمی انسان را تقویت می‌کند و مؤمنان از دشمنان و اعمال آنها هیچ ترس و هراسی ندارند. مؤمن به فرمایش حضرت علی (ع) مثل کوه استوار است که هیچ طوفانی نمی‌تواند آن را از جای برکند.

پاسخ پرسش صفحه ۲۹ :

خرمشهر پس از اشغال توسط ارتش صدام، با امکانات وسیع مهندسی و انواع موانع در داخل و خارج شهر به صورتی غیرقابل نفوذ درآمد. با توجه به اینکه رزمندگان اسلام در مراحل پایانی عملیات و در آستانه ورود به خرمشهر با مشکلات جدی نیروی انسانی و امکانات مواجه بودند، این فتح بزرگ اتفاق افتاد؛ لذا عامل مهم پیروزی رزمندگان ایمان قوی، اراده محکم و شجاعت فوق‌العاده آنان بود. از طرف دیگر خداوند رعب و وحشتی را که در دل متجاوزان انداخته بود، باعث ترس و فرار آنان شد؛ و در حالی که آنها از نظر تعداد، چندین برابر رزمندگان ما بودند، پس از اندکی مقاومت تسلیم شدند. بنابراین، اگر نصرت خدا نبود، پیروزی رزمندگان اسلام نه تنها در این عملیات، بلکه در طول هشت سال دفاع مقدس، به دست نمی‌آمد. آنان پس از فتح خرمشهر به نشانه سپاس از درگاه الهی، در حال و هوایی مملو از معنویت و اخلاص در مسجد جامع خرمشهر نماز شکر به جا آوردند و تابلوی ورودی شهر این شد : به خرمشهر خوش آمدید، جمعیت ۳۶ میلیون نفر!

پاسخ پرسش صفحه ۳۲ :

- ۱- ایمان به خدا و عمل صالح
- ۲- پاسداری از خون شهیدان و حماسه‌های جاوید رزمندگان اسلام
- ۳- دفاع از اسلام و میهن اسلامی
- ۴- پیروی از ولایت و رهبری
- ۵- خدمت به پدر و مادر
- ۶- جهاد علمی با درس خواندن و خدمت به کشور
- ۷- بصیرت و هوشیاری در برابر فتنه‌های دشمنان جمهوری اسلامی
- ۸- احترام، قدردانی و خدمت به جانبازان، رزمندگان، آزادگان و خانواده‌های معظم شهدا
- ۹- فعالیت در نهاد مقدس بسیج مستضعفین
- ۱۰- خدمت داوطلبانه به محرومین و نیازمندان

و ...

دانستنی‌های معلم

- ۱- حضور رزمندگان، جانبازان و آزادگان با هماهنگی مسئولان مربوط در مدرسه و کلاس درس علاوه بر زنده ساختن یاد و ارزش‌های دفاع مقدس موجب الگوسازی دانش‌آموزان می‌شود.
- ۲- انجام مصاحبه، تحقیق و پژوهش از زندگینامه، نحوه شهادت و وصیتنامه شهیدان مورد تأکید است.
- ۳- نمایش عکس، اسلاید، فیلم و تشکیل نمایشگاه‌های مختلف از بهترین مستندسازی‌ها است.
- ۴- بازدید از آسایشگاه‌های جانبازان، ملاقات با خانواده معظم شهدا، بازدید از نمایشگاه‌ها و باغ‌موزه‌های دفاع مقدس و شرکت در اردوهای راهیان نور به همراه خانواده‌ها از جمله فعالیت‌های تکمیلی این درس است.
- ۵- معرفی کتاب‌ها و نشریات مناسب برای مطالعه آزاد دانش‌آموزان و خانواده آنان توصیه می‌شود.
- ۶- بررسی سایت‌های مختلف در حوزه دفاع مقدس و یادداشت‌برداری و ضبط برنامه‌های مناسب برای ارائه در کلاس درس به همکاران محترم توصیه می‌شود.